

УДК 343.415

О. Vitko

**AN OBJECT AND A PERPETRATOR OF A CRIME
PROVIDED BY ARTICLE 158-2 OF THE CRIMINAL
CODE OF UKRAINE «ILLEGAL DESTRUCTION
OF ELECTION DOCUMENTATION OR REFERENDUM
DOCUMENTS»**

О.Ю. Вітко

*кандидат юридичних наук
Державний університет
інфраструктури та технологій*

**ОБЪЕКТ ТА ПРЕДМЕТ ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО
СТАТТЕЮ 158-2 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ
УКРАЇНИ «НЕЗАКОННЕ ЗНИЩЕННЯ ВИБОРЧОЇ
ДОКУМЕНТАЦІЇ АБО ДОКУМЕНТІВ
РЕФЕРЕНДУМУ»**

Постановка проблеми. Важливим елементом демократії, є забезпечення вільного волевиявлення громадян на виборах або референдумі та забезпечення належного відображення результатів такого волевиявлення в рішеннях Центральної виборчої комісії і під час офіційного оголошення результатів голосування на виборах чи референдумі. Практика проведення виборів Президента України в 2004 році показала важливість збереження виборчої документації для захисту вибору громадян. Кримінальним кодексом України, статтею 158-2 «Незаконне знищення виборчої документації або документів референдуму» забезпечено кримінально-правову охорону суспільних відносин щодо зберігання в архівних установах після проведення виборів чи референдуму виборчої документації або документів референдуму, адже дані суспільні відносин мають істотне значення для суспільства. Однак, кримінально-застосовна практика та кримінальна наука показали, що на практиці і в теорії має місце неоднозначне тлумачення того, що слід вважати виборчою документацією та документами референдуму як предметами даного злочину. Також неоднозначні є й позиції стосовно визначення об'єкта цього злочину. Такі розбіжності у позиціях щодо предмета і об'єкта злочину за ст. 158-2 Кримінального кодексу України створюють складнощі у правозастосуванні. Тому визначення предмета та об'єкта вказаного злочину має важливе значення для практики, зокрема для кваліфікації злочинних діянь.

Таким чином, можна вести мову про очевидний зв'язок між необхідністю теоретичного визначення питань об'єкта і предмета злочину за ст. 158-2

Кримінального кодексу України та застосуванням даної норми кримінального права при кваліфікації злочинних діянь.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням об'єкта та предмета злочину «Незаконне знищення виборчої документації або документів референдуму» в літературі уже приділялася увага такими науковцями як П.П. Андруш ко, І.О. Зінченко, М.І. Фіалкою, Н.М. Парасюком, С.В. Горяним, Ю.В. Орловим та іншими. Однак узагальненої точки зору на об'єкт і предмет цього злочину досі не досягнуто. Автори часто приходять до суперечливих висновків, що не сприяє виробленню єдиної позиції для цілей юридичної практики. Зокрема, у якості об'єкта даного злочину розглядають: суспільні відносини, що забезпечують умови з охорони виборчої документації або документів референдуму від незаконно їх знищення чи пошкодження поза встановленим строком зберігання в державних архівних установах та в Центральній виборчій комісії України після проведення виборів або референдуму [1, с. 98]; виборчі та референтні права громадян [2, с. 29]; документообіг в сфері реалізації виборчих прав громадян [3, с. 73], як певний різновид правовідносин у суспільстві [4, с. 10]; виборчі права громадян, нормальна діяльність органів державної влади і місцевого самоврядування, порядок ведення офіційної документації [5, с. 152, 6, с. 121].

Щодо розуміння предмета злочину, передбаченого ст. 158-2 Кримінального кодексу України в літературі висловлюють наступні думки. Так, до предмета даного злочину відносять: виборчу документацію або документи референдуму [7, с. 111; 5, с. 152; 6, с. 122]; виборчу документацію або документи референдуму як вид офіційного документа щодо підготовки виборів, щодо проведення виборів, інші виборчі документи [8, с. 58–60]; стосовно злочину знищення виборчої документації предметом, є виборча документація, яка складається виборчими комісіями будь-якого рівня в процесі їх діяльності з організації відповідних виборів, їх проведення, опрацювання списків виборців, підрахунку бюлетенів, встановлення підсумків голосування та їх оприлюднення, які подаються виборчим комісіям суб'єктами виборчого процесу та які знаходяться, згідно типової номенклатури справ, комісій на зберіганні у державних архівних установах та в Центральній виборчій комісії України після проведення виборів у строки, встановлені для їх зберігання, а щодо злочину у формі знищення документів референдуму предметом, є документи такого процесу, які складаються комісіями з всеукраїнського референдуму та місцевих референдумів у процесі їх діяльності з ініціювання та організації відповідних референдумів, їх проведення, підрахунку голосів, встановлення підсумків голосування та їх оприлюднення, які подаються відповідним комісіям з референдуму і які знаходяться, згідно типової номенклатури справ відповідних комісій на зберіганні у державних архівних установах та Центральній виборчій комісії України після проведення референдуму у встановлені строки для їх зберігання [9, с. 108]; у частині незаконного знищення виборчої документації поза встановленим законом строком зберігання у державних архівних установах предметом злочину, є: протоколи виборчих комісій про підрахунок голосів виборців на виборчих дільницях, про підсумки голосування в територіальних виборчих округах, виборчі бюлетені, контрольні талони виборчих бюлетенів,

попередні та уточнені списки виборців, акти, заяви, скарги про порушення вимог виборчого законодавства при проведенні голосування і підрахунку голосів виборців, протоколи та рішення виборчих комісій [10, с. 15].

Із аналізу точок зору науковців щодо об'єкта та предмета злочину за ст. 158-2 Кримінального кодексу України можна зробити висновок, що досі невіршеним однозначно є питання, що слід визнавати об'єктом даного злочину, а також, висновок про те, що науковці по-різному підходять до того, які саме виборчі документи чи документи референдуму необхідно визнавати предметом злочину, який ми досліджуємо.

Мета статі полягає у формуванні наукових позицій стосовно об'єкта та предмета злочину, передбаченого ст. 158-2 Кримінального кодексу України.

Основні результати дослідження. З метою формування належного загальнотеоретичного підґрунтя для позицій про об'єкт і предмет злочину «Незаконне знищення виборчої документації або документів референдуму» насамперед слід зазначити загальні позиції про об'єкт і предмет злочину яких ми притримуємося.

У нашому житті немає суспільних відносин, які б не регулювалися (унормовувалися) певними суспільними нормами — нормами права, моралі, локальними, звичаєвими. І коли злочин посягає на такі унормовані суспільні відносини, він їх порушує, розриває соціальні зв'язки, позбавляє або унеможливорює осіб досягнути того результату, заради якого ці особи вступили між собою у відносини. Суспільство, прагнучи зберегти позитивні чи допустимі суспільні відносини в якісно позитивних чи допустимих станах, тобто в станах дотримання унормованості, ставить такі суспільні відносини під охорону правових норм. Найбільш важливі унормовані суспільні відносини ставляться під охорону кримінального закону. Отже, злочин завжди посягає не на норми права, суб'єктивні права суб'єктів права, а на суспільні відносини, які є унормованими (впорядкованими) різними соціальними нормами. В суспільстві особи існують не ізольовано одна від одної, а перебувають у тісній взаємозалежності та співпраці, тому саме в рамках суспільних відносин реалізуються ці інтереси. Тільки в рамках суспільних відносин внаслідок реалізації інтересів особи задовольняють свої потреби. Таким чином, злочин, порушуючи нормальний порядок суспільних відносин, позбавляє або ускладнює можливість осіб реалізувати свої інтереси і задовольнити потреби. Також слід зазначити, що не можливо визнати об'єктом злочину людину як біологічну істоту ізольовано від суспільних відносин, тобто не як суб'єкта (учасника) суспільних відносин. Внаслідок вчинення злочинного посягання, особам насамперед завдається шкода, саме як учасникам суспільних відносин, а вже потім як біологічним істотам. Будь-які цінності не можуть існувати поза рамками суспільних відносин, адже саме суспільні відносини забезпечують реальні умови існування будь-яких цінностей, тому внаслідок порушення суспільних відносин руйнуються умови нормального існування суспільних цінностей. Отже, кримінальним правом охороняються не суспільні цінності такі, як життя, здоров'я, воля, а суспільні відносини, які забезпечують умови існування таких цінностей. Тому, злочин посягає насамперед не на суспільні цінності, а на суспільні відно-

сини, що забезпечують умови існування таких цінностей [11, с. 6–7; 12, с. 18–25].

Таким чином, ми вважаємо, що об'єктом злочину є унормовані (впорядковані) різними соціальними нормами (права, моралі, локальними, звичаєвими), найбільш важливі суспільні відносини, що охороняються нормами кримінального права від конкретного злочинного посягання, і яким внаслідок такого злочинного посягання завжди завдається істотна шкода у формі позбавлення можливості або загрози позбавлення можливості суб'єктів відносин, реалізовувати свої інтереси, задовольняти свої потреби, отримувати користь від будь-яких благ. При цьому об'єктом злочину, не є лише порядок суспільних відносин, який унормований правом (правопорядок), адже злочин посягає окрім правопорядку, ще й на інші суспільні відносини, унормовані різними соціальними нормами, тобто на моральний порядок (порядок моральності), порядок локальних спільнот, звичаєвий порядок тощо [12, с. 18–25; 13, с. 95–99].

Будучи переконаним у твердженнях, що суспільні відносини перебувають у системному взаємозв'язку, який має вигляд формули: суб'єкти суспільних відносин перебувають між собою у соціальному зв'язку з приводу певних предметів суспільних відносин, тому злочин завжди завдає шкоди не окремо взятому елементу суспільних відносин (об'єкта злочину), а всій системі елементів суспільних відносин [12, с. 40–41], ми вважаємо, що важливо для визначення поняття об'єкта злочину за ст. 158-2 Кримінального кодексу України дослідити структуру суспільних відносин, на які посягає даний злочин.

Суб'єктами суспільних відносин щодо забезпечення зберігання виборчої документації або документів референдуму поза встановленим законом строком зберігання у державних архівних установах та в Центральній виборчій комісії України після проведення виборів або референдуму, слід визнати як фізичних так і юридичних осіб. Наприклад, державні архівні установи, Центральна виборча комісія, виборчі комісії, члени виборчих комісій, працівники державних архівних установ тощо.

Визнаючи, що право та суспільні відносини є ідеальними категоріями, і тому не розрізняють та не можуть містити у собі будь-що матеріальне, вважаємо що, будь-які суспільні відносини чи-то матеріальні, чи-то ідеальні або духовні виникають, існують, змінюються та припиняються між суб'єктами не з приводу матеріальних речей, а наприклад з приводу властивостей таких речей, з приводу задоволення своїх потреб та реалізації інтересів за допомогою таких речей, з приводу набуття корисних наслідків, що породжують такі речі, з приводу володіння, користування та розпорядження такими речами, з приводу забезпечення нормальних умов для реалізації мети тих, чи інших суспільних відносин тощо [14, с. 115].

Тому, суспільні відносини, які охороняються ст. 158-2 Кримінального кодексу України виникають не з приводу виборчої документації або документів референдуму, а з приводу, наприклад: забезпечення умов зберігання цих документів в державних архівних установах, з приводу задоволення потреб в отриманні певних відомостей з тих документів через певний проміжок часу

внаслідок їх збереження, з приводу властивостей цих документів зберігати відомості про певний виборчий процес і його результати чи процес голосування на референдумі та його результати тощо. Все це є предметами даних суспільних відносин.

Також слід наголосити, що ми вважаємо, що соціальний зв'язок можливо розглядати як в динамічному, так і в статичному вигляді або прояві. У динамічному вигляді соціальний зв'язок як зміст суспільних відносин проявляється у вигляді суспільно значущої діяльності — діяч чи бездіяльності, а в статичному вигляді він проявляється, в сукупності взаємних прав та обов'язків суб'єктів відносин один щодо одного, в положенні один щодо одного; у вигляді соціальних утворень [14, с. 116—117].

Соціальний зв'язок відносин, поставлених під охорону ст. 158-2 Кримінального кодексу України проявляється в суспільно корисній діяльності їх суб'єктів щодо зберігання виборчої документації або документів референдуму в державних архівних установах, крім того, в обов'язках працівників державних архівних установ виконувати умови зберігання цієї документації, в положенні Центральної виборчої комісії у відношенні до державної архівної установи, в положеннях виборчих комісій у відношенні до державних архівних установ тощо.

Важливо також наголосити, що порядок передання на зберігання до державних архівних установ виборчої документації чи документів референдуму регулюється нормами права, а саме: Законом України «Про вибори народних депутатів України», Законом України «Про місцеві вибори», Законом України «Про вибори Президента України», Законом України «Про всеукраїнський референдум», Порядком передачі територіальними виборчими комісіями з місцевих виборів виборчої та іншої документації на зберігання до місцевих державних архівних установ, затвердженим Постановою Центральної виборчої комісії № 485 від 21 жовтня 2015 року, Порядком передачі окружними виборчими комісіями з виборів Президента України виборчої та іншої документації на зберігання до місцевих державних архівних установ, затвердженим Постановою Центральної виборчої комісії №435 від 30 квітня 2014 року, Порядком передачі окружними виборчими комісіями з виборів народних депутатів України виборчої та іншої документації на зберігання до архівних установ, затвердженим Постановою Центральної виборчої комісії №46 від 12 березня 2012 року.

Отже, за результатами дослідження можна визначити, що об'єктом злочину, передбаченого ст. 158-2 Кримінального кодексу України є унормовані правом суспільні відносини щодо забезпечення зберігання виборчої документації або документів референдуму у державних архівних установах після проведення виборів або референдуму.

Також для цілей даної статті важливо визначити загальні положення стосовно предмета злочину.

Ми займаємо позицію, що предмет злочину займає в структурі складу злочину позицію самостійного необов'язкового для всіх злочинів, але необхідного для предметних складів злочинів, елемента складу злочину. У випадках,

де закон про кримінальну відповідальність вказує на предмет злочину, такий склад злочину є предметним, і без наявності в конкретному випадку предмета злочину, в предметних складах злочину, є відсутнім відповідний склад злочину [15, с. 29–32]. Отже, на нашу думку, предмет злочину займає у структурі складу злочину позицію самостійного необов'язкового для усіх злочинів, але необхідного для предметних складів злочинів, елемента складу злочину [12, с. 55]. Також важливо наголосити, що ми підтримуємо позицію про необхідність визнання предметом злочину інформацію. Однак, ми вважаємо, що інформація як предмет злочину може визнаватися лише в тих випадках, коли вона матиме матеріальний вираз, тобто відображатися чи фіксуватися на будь-яких матеріальних носіях – на аркуші паперу, лазерному диску, дискеті, флеш накопичувачу, жорсткому диску, аудіо, відео, кіно плівці, інших пристроях, які здатні накопичувати та відтворювати інформацію тощо, а будь-яка енергія буде мати кримінально-правове значення та вважатиметься предметом злочину, лише у тому випадку, коли така енергія буде зафіксована на різних приладах, у тому числі, які її споживають, вимірюють, фіксують її наявність тощо [12, с. 57–58]. Таким чином, предмет злочину це – самостійний необов'язковий для всіх злочинів, але необхідний для предметних складів злочинів елемент складу злочину, яким можуть бути будь-які речі, інформація, енергія, які мають матеріальний вираз, з властивостями яких і з вказівкою на які, закон про кримінальну відповідальність пов'язує наявність складу злочину в діяннях особи, тому предмет злочину співвідноситься з об'єктом таким же чином як з іншими елементами складу злочину [11, с. 8].

Зафіксувавши такий загальнотеоретичний підхід до питання предмета злочину можемо стверджувати, що предметом злочину, передбаченого ст. 158-2 Кримінального кодексу України слід визнавати виборчу документацію або документи референдуму, які підлягають зберіганню у державних архівних установах, протягом встановленого законодавством строку.

Законодавством передбачено, що перелік виборчої та іншої документації, що підлягає зберіганню в державних архівних установах, і порядок її передачі до цих установ визначаються Центральною виборчою комісією за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері архівної справи [16].

Однак, поряд з цим в самих, згаданих вище законах про вибори передбачається, що протоколи виборчих комісій про підрахунок голосів виборців на виборчих дільницях, про підсумки голосування в територіальних виборчих округах, виборчі бюлетені, контрольні талони виборчих бюлетенів, списки виборців, акти, заяви, скарги про порушення вимог закону при проведенні голосування і підрахунку голосів виборців, інші протоколи та рішення виборчих комісій зберігаються у місцевих державних архівних установах протягом п'яти років з дня офіційного оголошення результатів виборів, після чого знищуються в установленому порядку [16; 17; 18]. Крім того, Законом України «Про всеукраїнський референдум» передбачено, що бюлетені для голосування, контрольні талони бюлетенів, списки учасників референдуму, акти, заяви, скарги про порушення вимог цього Закону при проведенні голосування і під-

рахунку голосів, протоколи та рішення комісії референдуму зберігаються у місцевих архівних установах протягом двох років з дня офіційного оприлюднення результатів референдуму, після чого знищуються в установленому порядку [19]. Отже, ми вважаємо, що саме цю документацію та документи референдуму слід визнавати у якості предмета злочину, передбаченого ст. 158-2 Кримінального кодексу України.

Даний предмет злочину має свої, притаманні йому ознаки, а саме: фізичні, соціальні та юридичні ознаки.

Фізичні ознаки виборчої документації та документів референдуму характеризуються тим, що ця документація має матеріальний вираз у формі документа, створеного на паперовому носії. Також враховуючи стрімкий розвиток електронного документообігу можна буде визнавати документи, які мають електронну форму та зафіксовані на електронних носіях або накопичувачах (флеш накопичувачі, диски тощо).

Юридична ознака виборчої документації та документів референдуму проявляється в тому, що вони визначається предметом злочину вказівкою на це в диспозиції ст. 158-2 Кримінального кодексу України, а також, що ознаки виборчої документації та документів референдуму визначені в законодавстві, зокрема законодавством в багатьох випадках визначено реквізити та форму цих документів.

Соціальні ознаки предмета злочину за ст. 158-2 Кримінального кодексу України характеризуються тим, що виборча документація та документи референдуму мають здатність задовольняти потреби осіб та реалізовувати їх інтереси. Тобто за соціальними ознаками предмет даного злочину є суспільно позитивним та має суспільно бажанні якості. Зокрема, виборча документація та документи референдуму мають здатність задовольняти потреби в отриманні через певний проміжок часу відомості, наприклад про результати голосування чи про процес голосування, про процес підрахунку голосів, про кількість виборців, про порядок розгляду скарг тощо.

Предмет та об'єкт злочину, передбаченого ст. 158-2 Кримінального кодексу України має важливе значення для кваліфікації, зокрема для розмежування злочинних діянь від не злочинних, для розмежування подібних між собою злочинних діянь тощо. Варто відзначити, що розглянуті вище положення не в повній мірі знайшли вирішення у кримінальному законодавстві іноземних держав, про що свідчить аналіз деяких із них [20; 21; 22; 23; 24].

Висновки. На підставі викладеного можна дійти наступних висновків:

1) об'єктом злочину за ст. 158-2 Кримінального кодексу України слід вважати унормовані правом суспільні відносини щодо забезпечення зберігання виборчої документації або документів референдуму у державних архівних установах після проведення виборів або референдуму;

2) предметом злочину, передбаченого ст. 158-2 Кримінального кодексу України необхідно визнавати виборчу документацію або документи референдуму, які підлягають зберіганню у державних архівних установах, протягом встановленого законодавством строку, і які мають свій матеріальний вираз, а також мають притаманні цим документам юридичні, фізичні та соціальні ознаки.

Викладені в цій статті позиції можуть бути використанні в подальшому для розвідок питання предмета та об'єкта злочину, передбаченого ст. 158-2 Кримінального кодексу України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Орлов Ю.В. Безпосередній об'єкт злочину незаконне знищення виборчої документації або документів референдуму / Ю.В. Орлов // Юридична наука. — 2015. — № 1. — С. 91—100.
2. Андрушко П.П. Злочини проти виборчих прав громадян та їх права брати участь у референдумі: Кримінально-правова характеристика: Монографія / П.П. Андрушко. — К.: КНТ, 2007. — 328 с.
3. Фіалка М.І. Документообіг як безпосередній об'єкт незаконного знищення виборчої документації або документів референдуму / М. І. Фіалка // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». — Випуск № 22. — Частина 1. — Том 3. — 2013. — С. 70—74.
4. Фіалка М.І. Кримінально-правова охорона документообігу: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук: спеціальність 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» / Фіалка Михайло Ігорович; Класичний приватний університет — Запоріжжя, 2010. — 20 с.
5. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар / [Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін.] [за ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І. Борисова, В.І. Тю тютіна]. — 5-те вид., допов. Т. 2: Особлива частина. — Х.: Право, 2013. — 1040 с.
6. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / [Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін.] [за ред. проф. В.Я. Тація, В.І. Борисова, В.І. Тю тютіна]. — 5-те вид. переробл. і допов. — Х.: Право, 2015. — 680 с.
7. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / [Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін.] [за ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація]. — 4-те вид., переробл. і допов. — Х.: Право, 2010. — 608 с.
8. Парасюк Н.М. Виборчі документи й документи референдуму як предмети складів злочинів / Н.М. Парасюк // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». — Випуск № 31. — Том 3. — 2015. — С. 57—61.
9. Орлов Ю.В. Предмет злочину незаконне знищення виборчої документації або документів референдуму / Ю.В. Орлов // Юридична наука. — 2015. — № 2. — С. 99—112.
10. Горяний С.В. Виборча документація як предмет злочину, передбаченого ст. 158-2 КК України / Горяний С.В. // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». — Випуск № 24. — Том 4. — 2014. — С. 13—15.
11. Вітко О.Ю. Об'єкт і предмет злочинів у сфері емісії, розміщення або видачі цінних паперів та їх обігу: автореферат дисертації кандидата юридичних наук: спеціальність 12.00.08. — кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право / Вітко Олександр Юрійович; Класичний приватний університет. — Запоріжжя, — 20 с.
12. Вітко О.Ю. Об'єкт і предмет злочинів у сфері емісії, розміщення або видачі цінних паперів та їх обігу: дисертація кандидата юридичних наук: спеціальність 12.00.08. — кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право / Вітко Олександр Юрійович; Класичний приватний університет. — Запоріжжя, — 253 с.
13. Вітко О.Ю. Поняття об'єкта злочину / О.Ю. Вітко // Юридична наука. — № 2. — 2012. — С. 95—100.
14. Вітко О.Ю. Кримінально-правова характеристика елементів об'єкта злочину / О.Ю. Вітко // Держава та регіони. Серія: Право. — 2013. — № 2(40). — С. 113—118.

15. Вітко О.Ю. Поняття предмета злочину як елемента складу злочину / О.Ю. Вітко // Юридична наука. — 2013. — № 11. — С. 27–34.

16. Про вибори Президента України: Закон України від 05 березня 1999 року №474-XIV [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. — URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/474-14>

17. Про вибори народних депутатів України: Закон України від 17 листопада 2011 року № 4061-VI [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. — URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4061-17>

18. Про місцеві вибори: Закон України від 14 липня 2015 року № 595-VIII [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. — URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/595-19>

19. Про всеукраїнський референдум: Закон України від 6 листопада 2012 року № 5475-VI [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. — URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5475-17>

20. The Polish Penal Code / edited by A.I. Lukashov and N.F. Kuznetsova ; introduction by A.I. Lukashov and E.A. Sarkisova ; translated from Polish by D.A. Barilovitch. — St. Petersburg : Yuridicheskyy Center Press, 2001. — 234 p.

21. The Bulgarian Penal Code / edited by A.I. Lukashov; introduction by Y.I. Aidarov. — St. Petersburg : Yuridicheskyy Center Press, 2001. — 298 p.

22. The Swiss Penal Code / preface by Yu.N. Volkov; edited, translated from German, and introduction by A.V. Serebrennikova. — St. Petersburg : Yuridicheskyy Center Press, 2002. — 366 p.

23. The Japanese Penal Code / Edited and introduction by A.I. Korobeev. — St. Petersburg : Yuridicheskyy Center Press, 2002. — 226 p.

24. Criminal Legislation of Norway / Edited and introduction by Yu.V. Golik ; translated from Norwegian by A.V. Zhmenya. — St. Petersburg : Yuridicheskyy Center Press, 2002. — 366 p.

REFERENCES

1. Orlov Yu.V. Bezposerednii ob'ekt zlochyну nezakonne znyshchennia vyborchoi dokumentatsii abo dokumentiv referendumu / Yu.V. Orlov // Yurydychna nauka. — 2015. — №1. — S. 91–100.

2. Andrushko P.P. Zlochyны proty vyborchykh prav hromadian ta yikh prava braty uchast u referendumi: Kryminalno-pravova kharakterystyka: Monohrafiia / P.P. Andrushko. — K. : KNT, 2007. — 328 s.

3. Fialka M.I. Dokumentoobih yak bezposerednii ob'ekt nezakonnoho znyshchennia vyborchoi dokumentatsii abo dokumentiv referendumu / M.I. Fialka // Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriiia «Pravo». — Vypusk № 22. — Chastyna I. — Tom 3. — 2013. — S. 70–74.

4. Fialka M.I. Kryminalno-pravova okhorona dokumentoobihu: avtoreferat dysertatsii na zdobuttia naukovooho stupenia kandydata yurydychnykh nauk: spetsialnist 12.00.08 «Kryminalne pravo ta kryminolohiia; kryminalno-vykonavche pravo» / Fialka Mykhailo Ihorovych; Klasychnyi pryvatnyi universytet — Zaporizhzhia, 2010. — 20 s.

5. Kryminalnyi kodeks Ukrainy. Naukovo-praktychnyi komentar / [Yu.V. Baulin, V.I. Borysov, V.I. Tiutiuhin ta in.] [za red. V.Ya. Tatsiia, V.P. Pshonky, V.I. Borysova, V.I. Tiutiuhina]. — 5-te vyd., dopov. T. 2: Osoblyva chastyna. — Kh. : Pravo, 2013. — 1040 s.

6. Kryminalne pravo Ukrainy: Osoblyva chastyna: pidruchnyk / [Yu.V. Baulin, V.I. Borysov, V.I. Tiutiuhin ta in.] [za red. prof. V.Ya. Tatsiia, V.I. Borysova, V.I. Tiutiuhina]. — 5-te vyd. pererobl, i dopov. — Kh. : Pravo, 2015. — 680 s.

7. Kryminalne pravo Ukrainy: Osoblyva chastyna: pidruchnyk / [Yu.V. Baulin, V.I. Borysov, V.I. Tiutiuhin ta in.] [za red. V.V. Stashysa, V.Ya. Tatsiia]. — 4-te vyd., pererobl. i dopov. — Kh. : Pravo, 2010. — 608 s.

8. *Parasiuk N.M.* Vyburchi dokumenty y dokumenty referendumu yak predmety skladiv zlochyniv / N.M. Parasiuk // Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriiia «Pravo». — Vypusk № 31. — Tom 3. — 2015. — S. 57–61.

9. *Orlov Yu.V.* Predmet zlochynu nezakonne znyshchennia vyborchoi dokumentatsii abo dokumentiv referendumu / Yu.V. Orlov // Yurydychna nauka. — 2015. — № 2. — S. 99–112.

10. *Horianyi S.V.* Vyborcha dokumentatsiia yak predmet zlochynu, peredbachenoho st. 158-2 KK Ukrainy / Horianyi S.V. // Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriiia «Pravo». — Vypusk № 24. — Tom 4. — 2014. — S. 13–15.

11. *Vitko O.Yu.* Obiekt i predmet zlochyniv u sferi emisii, rozmishchennia abo vydachi tsinnykh paperiv ta yikh obihu: avtoreferat dysertatsii kandydata yurydychnykh nauk: spetsialnist 12.00.08. — kryminalne pravo ta kryminolohiia; kryminalno-vykonavche pravo / Vitko Oleksandr Yuriiovych; Klasychnyi pryvatnyi universytet. — Zaporizhzhia, — 20 s.

12. *Vitko O.Yu.* Obiekt i predmet zlochyniv u sferi emisii, rozmishchennia abo vydachi tsinnykh paperiv ta yikh obihu: dysertatsiia kandydata yurydychnykh nauk: spetsialnist 12.00.08. — kryminalne pravo ta kryminolohiia; kryminalno-vykonavche pravo / Vitko Oleksandr Yuriiovych; Klasychnyi pryvatnyi universytet. — Zaporizhzhia, — 253 s.

13. *Vitko O.Yu.* Poniattia obiektu zlochynu / O.Yu. Vitko // Yurydychna nauka. — № 2. — 2012. — S. 95–100.

14. *Vitko O.Yu.* Kryminalno-pravova kharakterystyka elementiv obiektu zlochynu / O.Yu. Vitko // Derzhava ta rehiony. Seriiia: Pravo. — 2013. — № 2(40). — S. 113–118.

15. *Vitko O.Yu.* Poniattia predmeta zlochynu yak elementa skladu zlochynu / O.Yu. Vitko // Yurydychna nauka. — 2013. — № 11. — S. 27–34.

16. Pro vybory Prezydenta Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 05 bereznia 1999 roku № 474-XIV [Elektronnyi resurs] Verkhovna Rada Ukrainy. Zakonodavstvo Ukrainy. — URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/474-14>

17. Pro vybory narodnykh deputativ Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 17 lystopada 2011 roku № 4061-VI [Elektronnyi resurs] Verkhovna Rada Ukrainy. Zakonodavstvo Ukrainy. — URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4061-17>

18. Pro mistsevi vybory: Zakon Ukrainy vid 14 lypnia 2015 roku № 595-VIII [Elektronnyi resurs] Verkhovna Rada Ukrainy. Zakonodavstvo Ukrainy. — URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/595-19>

19. Pro vseukrainskyi referendum: Zakon Ukrainy vid 6 lystopada 2012 roku № 5475-VI [Elektronnyi resurs] Verkhovna Rada Ukrainy. Zakonodavstvo Ukrainy. — URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5475-17>

20. The Polish Penal Code / edited by A.I. Lukashov and N.F. Kuznetsova ; introduction by A.I. Lukashov and E.A. Sarkisova ; translated from Polish by D.A. Barilovitch. — St. Petersburg : Yuridicheskyy Center Press, 2001. — 234 p.

21. The Bulgarian Penal Code / edited by A.I. Lukashov; introduction by Y.I. Aidarov. — St. Petersburg : Yuridicheskyy Center Press, 2001. — 298 p.

22. The Swiss Penal Code / preface by Yu.N. Volkov; edited, translated from German, and introduction by A.V. Serebrennikova. — St. Petersburg : Yuridicheskyy Center Press, 2002. — 366 p.

23. The Japanese Penal Code / Edited and introduction by A.I. Korobeev. — St. Petersburg : Yuridicheskyy Center Press, 2002. — 226 p.

24. Criminal Legislation of Norway / Edited and introduction by Yu.V. Golik ; translated from Norwegian by A.V. Zhmenya. — St. Petersburg : Yuridichesky Center Press, 2002. — 366 p.

Вітко О.Ю. Об'єкт та предмет злочину, передбаченого статтею 158-2 Кримінального кодексу України «Незаконне знищення виборчої документації або документів референдуму».

В статті аналізується структура суспільних відносин в сфері зберігання виборчої документації та документів референдуму.

Наводяться приклади суб'єктів, предмета та соціального зв'язку як змісту таких суспільних відносин. Визначається предмет цього злочину. На основі чого, автором надається власна точка зору щодо об'єкта та предмета злочину за ст. 158-2 Кримінального кодексу України.

Ключові слова: об'єкт злочину, предмет злочину, виборча документація, документи референдуму, суспільні відносини.

Витко А.Ю. Объект и предмет преступления, предусмотренного статьей 158-2 Уголовного кодекса Украины «Незаконное уничтожение выборной документации или документов референдума».

В статье анализируется структура общественных отношений в сфере сбережения выборной документации и документов референдума. Приводятся примеры субъектов, предмета и социальной связи как содержания таких общественных отношений. Определяется предмет данного преступления. На основании чего, автором представлена собственная точка зрения относительно непосредственного объекта преступления по ст. 232-2 Уголовного кодекса Украины.

Ключевые слова: объект преступления, предмет преступления, выборная документация, документы референдума, общественные отношения.

Vitko O. An Object and a Perpetrator of a Crime Provided by Article 158-2 of the Criminal Code of Ukraine «Illegal destruction of Election Documentation or Referendum Documents»

The author analyzes the structure of social relations concerning storage of election documentation and referendum documents. He gives an example of such entities, a target and the social interaction as a matter of such social relations. A perpetrator of this crime is determined. According to the abovementioned, the author gives his point of view on the object and the subject of a crime under Article 158-2 of the Criminal Code of Ukraine.

Keywords: Object of a Crime; Perpetrator of a Crime; Election Documentation; Referendum Documents; Social Relations

Стаття надійшла до редакції: 13.12. 2017.